

Sisäministeriö

Rajavartiolaitoksen esikunta

Puhelinvaihde +358 295 420 000

rajavartiolaitos@raja.fi

PL 3 / PO Box 3 – Vilhonvuorenkatu 6

MERELLISEEN SUUR- JA MONIALA- ONNETTOMUUTEEN LIITTYVÄ NORMISTO

I. YLEISTÄ

Meripelastustoimen kansainväliset velvoitteet määrittävät kansainvälisten yleissopimusten ja valtioiden välisten sopimusten perusteella, joita tarkennetaan kansallisen lainsäädännön ja määräysten perusteella. Tämän lisäksi on eri valtioiden viranomaisien välisiä sopimuksia, jotka eivät sido muita kuin sopimuksen tehneitä viranomaisia. kansainvälisissä tehtävissä on huomioitava, että meripelastustoimen vastuuraja ei ole yhtenevä talousvyöhykkeen ulkorajan (ympäristövahingon torjunnan vastuurajan) kanssa.

Suomessa Rajavartiolaitos on johtava meripelastusviranomainen, joka vastaa meripelastustoimen järjestämisestä ja yhteensovittamisesta. Meripelastuslaki (1145/2001) myös määrittää Rajavartiolaitoksen toimivallan ja johtosuhteet meripelastuksen osalta. Meripelastuslaissa määrätään Rajavartiolaitoksen lisäksi meripelastustoimeen osallistuvat muut meripelastusviranomaiset ja niiden tehtävät sekä annetaan perusteet meripelastustoimen suunnittelulle ja toiminnalle. Nykyisin myös useilla muilla kansal-

lisilla lailla on heijastuksia meripelastustoimen toteuttamiseen.

Sisäministeriön julkaisema Meripelastusohje tarkoittaa meripelastustoimen ja sidosryhmien yhteistoiminnan perusteita.

Meripelastuksen operatiivisen toiminnan kansainvälisenä ohjeena noudatetaan ICAO:n ja IMO:n yhteistä lento- ja meripelastuskäsikirjaa, IAMSAR -manuaalin, periaatteita.

Lisäksi toiminnallisia perusteita löytyy Rajavartiolaitoksen laatimasta ohjeista ja sisäisistä määräyksistä.

Ympäristövahingon torjunnan kannalta keskeisin kansainvälinen sopimus on Itämeren suojelusopimus eli Helsingin sopimus (Sops 2/2000). Sen puitteissa on määritetty Itämeren rantavaltioiden kesken yhteisistä menettelytavoista ja varautumisesta meriympäristövahinkojen torjuntaan. Sopimuksessa ja sen suosituksissa ja ohjeissa määritellään muista sopimuksista poiketen tarvittava kansallinen valmius, ensisijaisesti suosittavat torjuntamenetelmät ja tietty lentovalvontakyky.

Helsinki komission torjuntamanuaali mää-

rittelee tarkimmin ja kattavimmin operatiivisen yhteistoiminnan perusteet ja toimintamallit. Torjuntamanuaalin mukainen valmius täyttää hyvin muiden sopimusten vaatimustason. Sen vuoksi kansainvälisten sopimusten asettamia vaatimuksia on syytä tarkastella HELCOMin torjuntamanuaalin pohjalta. HELCOMin torjuntamanuaali antaa yksityiskohtaiset ohjeet operatiivisen yhteistoiminnan perusteista, kuten viestinnästä, tiedot kansallisesta valmiudesta ja organisaatioista sekä muista käytännön torjuntatyön kannalta tarpeellisista seikoista.

Suomessa öljyvahinkojen ja kemikaalivahinkojen torjunta on säädetty pelastuslaissa (379/2011) sekä Sisäministeriön asetuksessa pelastustoimen suunnitelmista (1363/2018). Muita öljyvahinkojen torjuntaan liittyviä keskeisiä säädöksiä ovat muun muassa öljysuojarahastolaki (1406/2004), joka koskee öljyvahinkojen torjunnan kustannusten rahoittamista ja korvaamista sekä merilaki (674/1994), jolla on säädetty aluksien öljyvahinkovastuusta. Alusten laittomien päästöjen valvontaa koskevat säädökset ovat merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009).

2. KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET JA MÄÄRÄYKSET

YK:n Merioikeusyleissopimuksen (SopS 50/1996), 98 artikla velvoittaa kaikkia ranta-valtioita järjestämään ja ylläpitämään riittävän tehokkaan etsintä- ja pelastuspalvelujärjestelmän merialueilla. Käytännössä sopimuksen veloitteet ovat varsin yleisiä ja sen vuoksi niitä on ollut tarve tarkentaa.

Merioikeusyleissopimusta keskeisempänä normina meripelastuksen alalla voidaan pitää Hampurissa vuonna 1979 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta etsintä- ja pelastuspalvelusta merellä (International Convention on Maritime Search and Rescue) eli niin sanottua ”Hampurin sopimusta” ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia. Ham-

purin sopimus on keskeisin meripelastustointa säätelevä kansainvälinen sopimus, ja Suomi liittyi siihen 6.12.1986. Meripelastustoimen järjestämistä koskevat kansainväliset toiminnalliset määräykset sisältyvät pitkälti juuri Hampurin sopimuksen liitteeseen. Sopimuksessa ja sen liitteessä luodaan kansainvälinen meripelastuksen perusta ja määritellään suoritevaatimukset rannikkovaltioiden meripelastusjärjestelmille. Sopimus velvoittaa mm. ylläpitämään jatkuvassa päivystysvalmiudessa olevia meripelastuskeskuksia, jotka kykenevät työskentelemään englannin kielellä, välittämään lääkärikonsultaatiopalveluita aluksille, antamaan lääkinnällistä ensiapua sekä kuljettamaan ihmisiä mereltä vaarasta turvaan. Lisäksi sopimus velvoittaa ylläpitämään keskuksissa erillisiä pelastussuunnitelmia. Hampurin sopimuksessa kehoitetaan myös sopimuspuolia tekemään naapurivaltioidensa kanssa sopimuksia meripelastustoimen vastuurajojen määrittämiseksi sekä yhteistoiminnan järjestämiseksi merionnettomuuksien pelastustoiminnassa.

Suomi on Hampurin sopimuksen mukaisesti sopinut naapurivaltioidensa kanssa kahdenvälisillä sopimuksilla meripelastustoimen vastuualueiden rajoista sekä meripelastukseen liittyvistä yhteistoimintajärjestelyistä. Suomella on tällaiset kahden väliset yhteistoimintasopimukset ”Meripelastustoimen ja lentopelastuspalvelun välillä ihmishenkien pelastamiseksi merialueella” Venäjän, Viron ja Ruotsin kanssa.

Hampurin sopimuksessa veloitetaan sopimuspuolet ryhtymään kaikkiin lainsäädännöllisiin tai muihin tarkoituksenmukaisiin toimiin sopimuksen ja sen olennaisena osana olevan liitteen täytäntöön panemiseksi. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että sopimuspuolen on taattava, että sen rannikkovesillä järjestetään tarpeelliset ja asianmukaiset etsintä ja pelastuspalvelut hädässä olevien ihmisten pelastamiseksi. Hampurin sopimukseen sisältyy lisäksi määräyksiä muun muassa meripelastustoimen etsintä- ja pelastustehtävien johtamisesta,

vaaratilanteiden luokittelemisesta niiden vakavuuden perusteella, vaaratilanteiden edellyttämistä toimenpiteistä sekä toimintasuunnitelmista ja -järjestelmistä.

Hampurin sopimuksen hyväksymisen yhteydessä Suomi on hyväksynyt meripelastuslain antamisen yhteydessä lailla ja presidentin asetuksella voimaansaatetun 1998 lisäyksen, jolla IAMSAR -lento- ja meripelastuskäsikirja otettiin käyttöön. IAMSAR edellyttää, että Suomella on meripelastusjärjestelmä, jossa meripelastuksen johtokeskuksessa on:

1. Jatkuva valmius ottaa vastaan hälytys ja ryhtyä johtamaan meripelastustapahtumaa sekä jatkaa tarvittaessa operaatiota jatkuvasti pitkän aikaa
2. Harjoitettu ja kompetentti henkilökunta
3. Henkilöstöllä kyky käyttää englantia työkielenä
4. Kartat meripelastusalueelta
5. Kyky ja taito paikannukseen ja karttatyöskentelyyn
6. Välittömät ja luotettavat yhteydet meripelastusyksiköihin ja muihin meripelastusviranomaisiin
7. Suunnitelmat toimimiseksi erilaisissa meripelastustoimen tilanteissa

IAMSAR suosittelee viereisten meripelastuksen johtokeskusten ja alueiden karttoja pidettäväksi keskuksessa. Lisäksi meripelastuksen johtokeskuksessa tulisi olla viereisten alueiden SAR -resurssien tiedot. Tietokoneiden (mikäli ne edistävät meripelastustoimea) ja erilaisten tietopankkien käyttöä suositellaan mutta ei edellytetä. Hampurin sopimus keskittyy henkilöstöön, suorituskykyyn ja menetelmiin.

YK:n Merioikeusyleissopimuksen ja Hampurin sopimuksen ohella meripelastuksesta säädetään Kansainvälisessä yleissopimuksessa ihmishengen turvallisuudesta merellä vuodelta 1974 (SopS 11/1996) lisäyksineen,

jäljempänä SOLAS -yleissopimus. Myös siihen sisältyy yleinen velvoite meripelastustoimen järjestämisestä. Sopimuksen mukaan sopimusvaltio sitoutuu ryhtymään kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin rannikon valvomiseksi ja oman maan rannikolla merihädässä olevien henkilöiden pelastamiseksi. Näihin toimenpiteisiin tulee kuulua sellaisten meriturvallisuusjärjestelyjen luominen, käyttäminen ja ylläpitäminen, jotka meriliikenteen vilkkaus ja merenkulun vaarat huomioon ottaen katsotaan mahdollisiksi ja välttämättömiksi. Toimenpiteiden tulee sopimuksen mukaan olla riittäviä merihädässä olevien henkilöiden paikallistamiseksi ja pelastamiseksi.

SOLAS -yleissopimuksen IV luvun perusteella toteutettu GMDSS -järjestelmä asettaa vaatimuksia viestivälineille ja varustukselle. Sen mukaisesti meripelastusjärjestelmä rakentuu 24h viestijärjestelmien päivitykselle. MRCC -tason meripelastuksen johtokeskuksessa on oltava jatkuva kyky ottaa vastaan ja reagoida hälytyksiin, jotka tulevat seuraavien viestijärjestelmien välityksellä:

1. VHF ch 16 puheella
2. VHF DSC
3. MF/HF DSC
4. Inmarsat C
5. EPIRB (Cospas - Sarsat)

SOLAS -yleissopimuksen V luvun säännön 7 mukaan, kansainvälisessä liikenteessä olevilla matkustaja-aluksilla on oltava yhteistoimintasuunnitelmat niiden meripelastuksen toimijoiden kanssa, joiden vastuualueiden kautta alusten reitit kulkevat. Laivaisäntien tulee yhdessä alustensa ja asianomaisten meripelastustoimen edustajien kanssa aktiivisesti osallistua Kansainvälisen Merenkulkujärjestön (IMO) hyväksymien ohjeiden mukaisesti laadittavien yhteistoimintasuunnitelmien laadintaan. Suunnitelman tulee sisältää kuusi osa-alueetta, joita ovat

1. Aluksen tiedot,
2. Laivaisännän tiedot,
3. Meripelastuksen johtaminen
4. Käytettävät resurssit,
5. Tiedottaminen meripelastustilanteissa sekä
6. Harjoitustoiminta.

Suomi on hyväksynyt SOLAS -yleissopimuksen vuonna 1981, sekä myöhemmin ratifioinut sen muutokset.

Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n alaiset sopimukset ja ohjeet Suomi on mukana useissa Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n alaisissa sopimuksissa, jotka koskevat meriympäristön pilaantumisen ehkäisemistä, meriympäristövahinkojen torjuntaa, vahinkojen korvaamista ja vahinkovastuun rajoittamista: MARPOL 73/78 yleissopimus (SopS 51/1983) liitteineen säätelee meriympäristön pilaantumisen ehkäisyä. Onnettomuusalukseen ja sen lastiin puuttumisen osalta Suomea sitovat YK:n merioikeusyleissopimus (UNCLOS, SopS 49/1996), ns. Interventiosopimus (SopS 63/1976) ja sen lisäpöytäkirja sekä ns. Salvage -sopimus (SopS 107/2007). Suomi on liittynyt öljyvahinkojen torjuntaa koskevaan kansainväliseen OPRC -yleissopimukseen (SopS 32/1995) ja allekirjoittanut sen vaarallisia aineita koskevan lisäpöytäkirjan (OPRC-HNS).

Suomi on sopimuspuolena myös kansainvälisissä alusöljyvahinkojen korvaamista ja korvausvastuuta koskevissa sopimuksissa: Aluksen omistajan vastuusta määrätään CLC -yleissopimuksesta (SopS 43/1996) ja omistajan vastuuta täydentää IOPC Funds -sopimukseen (SopS 42/1996) perustuva kansainvälinen öljyvahinkojen korvausrahasto IOPC Funds sekä sen lisärahoitus. Suomen on tarkoitus ratifioida HNS -sopimus, jolla liitytään aluskemikaalivahinkoja koskevaan korvausrahastoon. Uusi, Suomenkin allekirjoittama Bunkkeri-yleissopimus (SopS 3/2009), koskee aluksen polttoaineesta aiheutuvien vahinkojen korvaamista. Suomi on allekirjoittanut myös hylkyjen poistoa

koskevan, ns. Nairobin sopimuksen.

Liitteessä 1 on esitetty keskeiset merelliseen toimintaan liittyvät kansainväliset sopimukset.

3. NAAPURIMAIEN KANSSA SOLMITUT KESKEISET SOPIMUKSET JA PÖYTÄKIRJAT:

3.1 NAAPURIMAIEN KANSSA SOLMITUT MERI- JA LENTOPELASTUKSEN SOPIMUKSET

Sopimus Suomen tasavallan hallituksen ja Ruotsin kuningaskunnan hallituksen välillä yhteistyöstä meri- ja lentopelastuspalvelun alalla (SopS 27/1994)

Sopimus Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä yhteistyöstä merenkulun ja ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelun alalla (SopS 28/1994)

Sopimus Viron kanssa merellä ja ilmassa tapahtuvasta yhteistyöstä etsintä- ja pelastuspalvelussa. (SopS 53/1999).

3.2. NAAPURIMAIEN KANSSA SOLMITUT MERI- JA LENTOPELASTUKSEN PÖYTÄKIRJAT

Pöytäkirja Suomen ja Ruotsin meri- ja lentopelastuksesta ja etsinnöistä vastaavien viranomaisten välillä.

Pöytäkirja Suomen Tasavallan Rajavartiolaitoksen ja Ilmailulaitoksen sekä Venäjän Federaation Liikenneministeriön Meriliikenneosaston ja Lentoliikenneosaston välillä koskien yhteistoimintaa ihmishenkien pelastamiseksi

Pöytäkirja Suomen ja Viron meri- ja lentopelastuksesta ja etsinnöistä vastaavien viranomaisten välillä.

3.3 NAAPURIMAIDEN KANSSA SOLMITUT ÖLJY- JA ALUSKEMIKAALIVAHINKOJEN TORJUNTA SOPIMUKSET

Kansallinen meriympäristövahinkojen torjuntavalmius liittyy useisiin kansainvälisiin sopimuksiin, joita on tehty vahinkojen torjumisessa tarvittavasta yhteistyöstä. Suomi on jäsen Itämeren suojelua koskevassa niin kutsutussa Helsingin sopimuksessa sekä Pohjoismaiden välisessä Kööpenhaminan sopimuksessa. Lisäksi Suomi on tehnyt kahdenväliset sopimukset Viron sekä Venäjän kanssa ja on mukana arktisessa öljyntorjuntasopimuksessa (MOSPA). Myös Euroopan yhteisön jäsenmaiden kesken on sovittu vastaavasta yhteistyöstä. Nämä kaikki sopimukset koskevat paitsi merellisiä öljyvahinkoja, myös muiden aineiden aiheuttamien meriympäristövahinkojen torjuntaa. Helsingin sopimuksen, Kööpenhaminan sopimuksen, Suomen ja Viron välisen sopimuksen sekä Suomen ja Venäjän välisen sopimuksen keskeisiä periaatteita ovat avunantovelvollisuus ja avunsaantioikeus. Avunantaminen perustuu toisen valtion toimivaltaisen viranomaisen (Suomessa SM/ Rajavartiolaitos) esittämään muodolliseen avunpyyntöön. Avunpyytjä maksaa avunantajan kustannukset. Avunantaminen koskee lentovalvontaa, meritorjuntaa, ensisijaisesti siinä tarvittavia aluksia ja muuta kalustoa, ranta- ja rannikko-torjuntaa sekä öljyyntyneiden eläinten hoitoa.

4. KESKEINEN KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Edellä mainitut kansainväliset yleissopimukset ovat ohjanneet meripelastustoimen kehitystä ja kanallista lainsäädäntötyötä. Kansallisesti meripelastuksesta säädetään **meripelastuslaissa (1145/2001)** ja sen nojalla annetussa **valtioneuvoston asetuksessa meripelastuksesta (37/2002)**. Kyseiseen lakiin ja asetukseen on tehty myöhemmin

muutamia päivityksiä ja lisäyksiä.

Meripelastuslaissa säädetään mm. keskeisistä käsitteistä, meripelastukseen osallistuvista tahoista ja heidän tehtävistä, merenkulun turvallisuusradioviestinnästä, meripelastustoimen valmiusvaatimuksista, meripelastukseen ja sen varautumiseen liittyvästä tiedon luovuttamisesta, erilaisista korvauksista ja kustannuksien jakamisesta sekä eräiden hätämerkkien käyttämisestä. Rajavartiolaitos on määrätty meripelastuslaissa Suomen meripelastustoimea johtavaksi ja koordinoivaksi viranomaiseksi.

Meripelastuslaki määrittelee meripelastustoimen käsittämään merellä vaarassa olevien ihmisten etsimisen ja pelastamisen, heille annettavan ensihoidon sekä vaaratilanteeseen liittyvän radioviestinnän hoitamisen. Meripelastuslaissa säädetään lisäksi merenkulun turvallisuusradioviestinnän vastuuviranomaisista, puhelinvälitteisten lääkäripalveluiden tuottamisesta aluksille, merenkulun avustuspalvelusta, eräiden hätämerkinantovälineiden käytön luvanvaraisuudesta sekä meripelastustoimen valmiusvaatimuksista. Laissa säädetään Rajavartiolaitoksen ja muiden meripelastusviranomaisten meripelastustoimeen liittyvistä tehtävistä sekä viranomaisten ja yksityisten henkilöiden velvollisuudesta osallistua meripelastukseen ja luovuttaa materiaalia käytettäväksi meripelastustoimen tehtävissä. Laki antaa myös perusteet palkkioiden ja korvausten maksamiseen valtion varoista meripelastustoimen tehtävään osallistuneille tai siinä avustaneille.

Valtioneuvoston asetus meripelastuksesta (37/2002) tarkentaa meripelastuslakia. Vaaratilanteiden asteet ja toiminta, etsintä- ja pelastustoimien lopettaminen ja keskeyttäminen sekä kelpoisuusvaatimukset on käsitelty toiminnan kannalta selkeästi.

Meripelastuslain hyväksymisen yhteydessä on tehty myös useita muutoksia muihin lakeihin. Mm. **Laki merilain 6 luvun muuttamisesta (1146/2001)** sisältää aluksen päällikön ilmoitusvelvollisuuden meripelastuksen

johtokeskukselle merihätään joutumisen vaarasta. Säädös sitoo suomalaisten aluksien lisäksi Suomen alueella liikkuvia muiden maiden aluksia.

Alus- ja kemikaalivahinkojen torjuntaa, sen toteuttamista, toimijoiden vastuita ja yhteistoimintaa, säädellään Pelastuslailla (2011/379). Pelastuslakia sovelletaan Suomen vesialueella ja talousvyöhykkeellä aluksista aiheutuvien öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaan. Laissa säädetään pelastustoiminnan johtamisesta, johtovastuun siirtämisestä sekä muiden torjuntaan osallistuvien viranomaisten tehtävistä.

Pelastuslain mukaan öljy- ja aluskemikaalivahingoissa johtavan viranomaisen tulee

kiireellisesti ryhtyä vahinkojen torjumiseksi tai rajoittamiseksi kaikkiin sellaisiin tarpeellisiin toimenpiteisiin, joista aiheutuvat kustannukset tai vahingot eivät ole ilmeisessä epäsuhteessa uhattuina oleviin taloudellisiin ja muihin arvoihin. Torjuntatoimenpiteet on suoritettava niin, ettei luonnon ja ympäristön saattamista samaan tilaan, jossa se oli ennen vahinkotapahtumaa, tarpeettomasti vaikeuteta.

Alusten laittomien päästöjen valvontaa koskevat säädökset ovat merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009). Rajavartiolaitos on lain mukaan johtava valvontaviranomainen aluksista veteen menevien päästöjen valvonnassa.

Liitteessä 2 on esitetty keskeiset merelliseen toimintaan liittyvät kansalliset lait.

5. JULKAISUJA JA OHJEITA

Meripelastusohje on kattavin asiakirja Suomen meripelastusjärjestelmästä kokonaisuudessaan. Ohjeessa jaetaan Suomen meripelastusjärjestelmä hallinnollisiin ja operatiivisiin toimintoihin. IAMSAR -käsikirjan mukaiset toiminnot ovat edelleen sidottu Suomen kansallisiin toimijoihin.

International Aeronautical and Maritime Search and Rescue (IAMSAR) Manual. IMO/ICAO 1998 ja sen myöhemmät muutokset, jotka julkaistaan IMO:n ja ICAO:n kaupallisina julkaisuina. Julkaisuista tulee n. 4 vuoden syklillä kokonaisvaltaiset uusinta painokset

International ACO manual (käsikirja), joka luo yhteiset käytänteet lentotoiminnan koordinaattorille etsintä- ja pelastustehtäviin, joissa on käytössä usean maan ilma-aluksia.

Poliisin käsikirja erityistilanteista, jossa on kuvattu meripelastustoimeen liittyvää yhteistyötä merellisissä erityistilanteissa. (ei julkinen)

Suomen ympäristövahinkojen torjunnan kokonaisselvitys 2017–2025

Öljytorjuntaoperaation suunnittelu ja johtaminen Rajavartiolaitoksessa - Ohje alusöljyvahingon torjuntatoimien johtamiseksi (luonnos)

LIITE I

KESKEISET MERELLISEEN TOIMINTAAN LIITTYVÄT KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET

Hampurin sopimus; Vuoden 1979 kansainvälinen yleissopimus etsintä- ja pelastuspalvelusta merellä, muutoksineen. Asetus 89/1986 ja SopS 4-5/2002; laki 1144/2001.

SOLAS 1974; Vuoden 1974 kansainvälinen yleissopimus ihmishengen turvallisuudesta merellä, (SopS11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen

STCW -yleissopimuksella kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen

GMDSS: SOLAS 1974; Muutokset kansainväliseen yleissopimukseen ihmishengen turvallisuudesta merellä. Asetus 842/1994 sekä 1988 lisäykset vuoden 1974 SOLAS-sopimukseen.

Asetus voimaansaattamisesta 28.11.1986/89: Vuoden 1979 kansainvälinen yleissopimus etsintä- ja pelastuspalvelusta merellä, ns. Hampurin sopimus

Asetus voimaansaattamisesta 22.4.1949/11: Kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimus (SopS 11/1949)

Sopimus Suomen Tasavallan Hallituksen ja Puolan Kansantasavallan Hallituksen välillä pelastustöiden suorittamisesta Suomen ja Puolan aluevesillä (SopS 26/1974)

Sopimus Tanskan, Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä valtakunnan rajojen yli tapahtuvasta yhteistyöstä onnettomuustapauksissa ihmisiin, omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvien vahinkojen estämiseksi (SopS 21/1992)

Laki ja Sopimus Venäjän kanssa yhteistyöstä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niiden seurausten torjumiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 28.6.1996/550 (SopS 52/1996)

Asetus Venäjän kanssa yhteistyöstä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niiden seurausten torjumiseksi tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta (SopS 52/1996)

Laki ja sopimus Suomen ja Viron välillä yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta onnettomuustapauksissa (Laki 902/2014 ja SopS 33/2015).

Asetus eräiden vuonna 1958 tehtyjen merialueita koskevien yleissopimusten voimaansaattamisesta (151/1965)

Laki ja sopimus Barentsin euroarktisen alueen hallitusten välillä Yhteistyöstä onnettomuuksien ehkäisemisen, niihin varautumisen ja pelastustoiminnan alalla (177/2012)

Kansainvälinen yleissopimus öljyvahinkojen torjuntavalmiudesta, torjumisesta ja torjuntayhteistyöstä (IMO/OPRC) 1990 (SopS 32/1995)

- Edellä mainitun yleissopimuksen alainen pöytäkirja: Vaarallisten ja haitallisten aineiden torjuntayhteistyötä merellä koskeva pöytäkirja (IMO/OPRC-HNS) (Laki SopS 64/2015 ja asetus ja sopimusteksti SopS 65/2015)

Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimus (HELCOM) 1992 (SopS 2/2000)

Sopimus Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä yhteistyöstä öljyn tai muiden haitallisten aineiden aiheuttaman meren pilaantumisen torjunnassa, 1993 (Kööpenhaminan torjuntayhteistyösopimus) (Laki SopS 71/1998, asetus SopS 72/1998)

Sopimus yhteistyöstä merellä tapahtuvien öljyvahinkojen torjuntavalmiudessa ja torjumisessa arktisella alueella (Valtioneuvoston asetus SopS 15/2016)

Suomen ja Viron välinen öljyntorjuntasopimus, 1993 (SopS 31/1995)

Suomen ja Venäjän välinen öljyntorjuntasopimus, 1989 (SopS 54/1990)

Yleissopimus väliintulosta öljysaastun- taonnettomuuksissa aavalla merellä (IMO/ intervention), 1969 (SopS 62/1976, SopS 63/1976)

- Edellä mainitun yleissopimuksen alainen pöytäkirja: Vuoden 1973 pöytäkirja väliintulosta aavalla merellä muista aineista kuin öljystä johtuvissa pilaantumis-tapauksissa (IMO/1973) (Laki SopS 72/1986 ja sopimus SopS 74/1986)

LIITE 2

KESKEISET MERELLISEEN TOIMINTAAN LIITTYVÄT KANSALLISET LAIT

Meripelastuslaki (1145/2001) ja sitä täydentävä valtioneuvoston asetus meripelastuksesta (37/2002)

Sähköisen viestinnän tietosuojalaki (516/2004)

Laki hätäkeskustoiminnasta (692/2010) ja sitä täydentävä asetus

Pelastuslaki (379/2011) ja sitä täydentävä asetus

Merenkulun ympäristönsuojelulaki (1672/2009)

Turvallisuustutkintalaki (525/2011)

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

Laki henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa (639/2019)

Alusliikennepalvelulaki (623/2005)

Valtioneuvoston asetus alusliikennepalvelusta (763/2005)

Laki alusturvallisuuden valvonnasta (370/1995)

Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta (1687/2009)

Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista (1038/2009)

Terveysturvallisuuslaki (1326/2010) ja Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoidon palvelusta (585/2017)

Valmiuslaki (1552/2011)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Laki öljysuojarahastosta (1406/2004)

Merilaki (674/1994), erityisesti 6 luku

Merensuojelulaki (1415/1994)

Laki puolustusvoimista (551/2007)

Laki vaaratiedotteesta (466/2012)

Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä (1686/2009)

Laivavarustelaki (1503/2011)

Asetus aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevyyydestä (508/2018)

Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta (719/1994)

Luotsauslaki (940/2003)

Vesiliikennelaki (782/2019)

Alusrekisterilaki (512/1993)